

Кришовський Вячеслав Леонідович

магістрант

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Кришовский Вячеслав Леонидович

магистрант

Кременчугского национального университета имени Михаила Остроградского

Kryshovsky Vyacheslav

Graduate Students of the

Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University

Білик Анатолій Іванович

магістрант

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Бильк Анатолий Иванович

магистрант

Кременчугского национального университета имени Михаила Остроградского

Bilyk Anatoly

Graduate Students of the

Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University

Воробйова Лариса Дмитрівна

кандидат технічних наук, доцент кафедри економіки

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Воробьева Лариса Дмитриевна

кандидат технических наук, доцент кафедры экономики

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского

Vorobyova Larisa

PhD, Associate Professor of the Department of Economics

Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University

КОНЦЕПЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ ТА СПРАВЕДЛИВОЇ САМОРЕГУЛЮЮЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

КОНЦЕПЦИЯ ЭФФЕКТИВНОЙ И СПРАВЕДЛИВОЙ САМОРЕГУЛИРУЕМОЙ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ

CONCEPT OF EFFICIENT AND EQUITABLE SELF-REGULATING SOCIO-ECONOMIC SYSTEM

Анотація. Розглянуто основні характерні ознаки існуючих соціально-економічних систем та їх роль у забезпеченні благополуччя людей, виділено основні проблеми. Побудовано функціональну модель системи спільного підприємництва і соціальної справедливості з циклічним підвищенням рівня економічного розвитку та добробуту людей, завдяки мотиваційній особливості, оснований на всезагальній політиці спільної власності працівників функціонуючих підприємств, що спонукає їх на підвищення продуктивності праці, споживчої та інвестиційної активності. Акцентовано увагу на інноваційно-інвестиційному аспекті системи з заохоченням підприємницької ініціативи, переважно, в бік соціальних інновацій. З метою підвищення інвестиційних та функціональних можливостей підприємств запропоновано організаційний спосіб їх діяльності у формі інноваційно орієнтованих об'єднаних підприємств. Оцінено можливості позитивного впливу запропонованої саморегулюючої соціально-економічної системи на національну економіку та рівень життя населення,

розглянуто перспективи українського суспільства у створенні умов для її функціонування на основі підприємницької активності та соціальної ініціативи з урахуванням світової масштабності.

Ключові слова: економічна модель, соціально-економічна система, інвестиції, соціальна нерівність, справедливий розподіл багатств, мотиваційна політика, винагорода за працю, добробут населення, інвестиційна активність, споживацька активність, партнерство, спільне підприємництво, саморегулювання, економічний розвиток, масштабність.

Аннотация. Рассмотрены основные характерные признаки существующих социально-экономических систем и их роль в обеспечении благополучия людей, выделены основные проблемы. Построена функциональная модель системы совместного предпринимательства и социальной справедливости с циклическим повышением уровня экономического развития и благосостояния людей, благодаря мотивационной особенности, основанной на всеобщей политике совместной собственности работников функционирующих предприятий, побуждающей их на повышение производительности труда, потребительской и инвестиционной активности. Акцентируется внимание на инновационно-инвестиционном аспекте системы с поощрением предпринимательской инициативы, преимущественно, в сторону социальных инноваций. С целью повышения инвестиционных и функциональных возможностей предприятий предложен организационный способ их деятельности в форме инновационно ориентированных объединенных предприятий. Оценены возможности положительного влияния предложенной саморегулируемой социально-экономической системы на национальную экономику и уровень жизни населения, рассмотрены перспективы украинского общества в создании условий для ее функционирования на основе предпринимательской активности и социальной инициативы с учетом мировой масштабируемости.

Ключевые слова: экономическая модель, социально-экономическая система, инвестиции, социальное неравенство, справедливое распределение богатств, мотивационная политика, вознаграждение за труд, благосостояние населения, инвестиционная активность, потребительская активность, партнерство, совместное предпринимательство, саморегулирование, экономическое развитие, масштабируемость.

Summary. The main characteristics of existing socioeconomic systems and their role in well-being of people, highlighting the main issues are considered. The functional model for the system of joint entrepreneurship and social justice been constructed with a cyclic increase in the level of economic development and welfare of people, due to the motivational peculiarity based on the general policy of joint ownership of enterprises' employees, which induces them to increase their labor productivity, consumer and investment activities. The emphasis is on the innovative-investment aspect of the system with the encouragement of entrepreneurial initiative, mainly towards social innovations. In order to improve the investment and functional capabilities of enterprises, an organizational way of their activities in the form of innovative oriented joint ventures is proposed. Assessed the opportunities of positive influence of the proposed self-regulating socio-economic system onto the national economics and standard of living of the population, considering outlooks for Ukrainian society in creation of conditions for its implementation based on entrepreneurial activity and social initiative, taking into account the global scalability.

Key words: economic model, socio-economic system, investments, social inequality, fair distribution of wealth, motivational policy, remuneration for labor, welfare of the population, investment activity, consumer activity, partnership, joint entrepreneurship, self-regulation, economic development, scalability.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Незважаючи на демократизований шлях розвитку світового суспільства, недосконалість існуючих соціально-економічних систем призводить до збільшення нерівності та несправедливості в розподіленні національних доходів, більшу частку світового надбання залишає за собою меншість людей, а основна частина населення змушена задовольнятися рештками, які не відповідають вазі вкладеної праці. Така незбалансованість системи у використанні наявних ресурсів нерідко призводить до світових криз та занепаду економіки. Тому актуальним стоїть питання у створенні ефективної системи з фундаментальним завданням — підвищення добробуту людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню нерівності у розподіленні доходів, специфіки світових соціально-економічних моделей та їх впливу на добробут суспільства протягом років було приді-

лено достатньо уваги та присвячено наукових робіт світових вчених — Т. Бланчет, Р. Кларк, Л. Чайка, Ф. Алваредо, Ф. Бема, Т. Гесса, Ш. Граділа, Р. Кенінга, Р. Клапхана, А. Мюллера-Армака, Х. Ламперта, К. Херрманн-Піллата, В. Ойкена та вітчизняних вчених — О. Соскіна, Г. Башнянина, А. Гальчинського М. Михальченко, С. Мочерного, А. Філіпенко.

Перш за все розберемося, що таке соціальні модель та політика. Джавадова С. А. розглядає модель соціальної політики як схему функціонування елементів, в основі якої є цінності, цілі, завдання, інструменти, форми реалізації з прямим взаємозв'язком з економічними та політичними чинниками, пов'язує її з певною ідеологією цінностей складовими якої є: образ дійсності, ієрархії цінностей, методології діяльності [1]. И. Валлерстайн приводить доцільне трактування ЄС, що соціальна модель — ідеал майбутнього, до якого необхідно прагнути, динамічний образ побудований на ідеях соціальної справедливості

і забезпеченні основних прав людини [2]. Коротко кажучи, головне завдання соціальної моделі соціальної політики — забезпечення добробуту людини.

Очевидно, що соціальна та економічна системи тісно пов'язані між собою і для забезпечення високого рівня добробуту суспільства необхідне створення продуктивної економічної моделі. В науці виділяють три основні сформовані у світі моделі: солідарно-консервативна модель (соціальне ринкове господарство), соціально-демократична модель (шведський соціалізм), ліберальна модель (держава всезагального добробуту).

Протягом років, відповідно до своїх місцевих особливостей та менталітету населення, держави світу формували власні національні соціально-економічні моделі. Музичук І. В. приводить класифікацію найбільш поширених [3, с. 31]:

- континентальна модель — (Німеччина, Австрія, Бельгія, Нідерланди, Швейцарія, Франція) в основі прагнення до єдності конкуренції та державного регулювання, держава створює надійні правові і соціальні ринкові умови для реалізації економічної ініціативи. Особливо виділяється японський корпоративний стиль соціально-економічного розвитку з характерним відставанням рівня життя населення від підвищення продуктивності праці на користь зменшення собівартості продукції та підвищення конкурентоспроможності країни;
- скандинавська модель (Швеція, Данія, Норвегія, Фінляндія) — специфіка полягає в сильній соціальній політиці, спрямованій на скорочення майнової нерівності за допомогою перерозподілу національного доходу на користь найменш забезпечених верств населення, забезпечується дуже високими обсягами перерозподілу національного багатства через бюджет (50–60 % ВВП);

– англосаксонська модель (США, Великобританія, Ірландія, Канада) — неактивний характер державної політики зайнятості, висока питома вага приватних і громадських компаній і організацій з надання соціальних послуг з більш низьким рівнем перерозподілу через ВВП (не більше 40 %).

Як бачимо, ключова роль держави у демократичних країнах — соціальний захист населення та створення правових умов для ефективного ведення бізнесу. Не зважаючи на відносну молодість демократичної ідеології розвинених країн, засади рівності, партнерства та прагнення в захисті прав людини в українському суспільстві спостерігалися ще за часів попередників української держави — Київської Русі та Козаччини. Так Н. Т. Пак, Е. І. Костишин у своїй роботі згадують про гармонічну рівновагу Київської Русі, моральність та демократичність принципів якої були перейняті козацькою державою, сформованою в результаті визвольної війни новою провідною верствою вільного населення [4, с. 10].

За декілька останніх десятиліть було досягнуто значних успіхів у демократизації соціально-економічних моделей розвинених держав. Але, як і раніше, вирішальне слово у питаннях розподілення національного багатства залишається за державними органами, яке часто не співпадає з громадською думкою, що нерідко призводить до масових демонстрацій, заворушень, сутичок та загальної напруженості. Навіть при стрімкому економічному розвитку та досягненнях у соціальному захисті громадян є привід для невдоволення — соціальна нерівність, тенденції до збільшення розриву у доходах між багатими і бідними, не відповідний зріст винагороди за працю у співвідношенні до підвищення її продуктивності [5, с. 16].

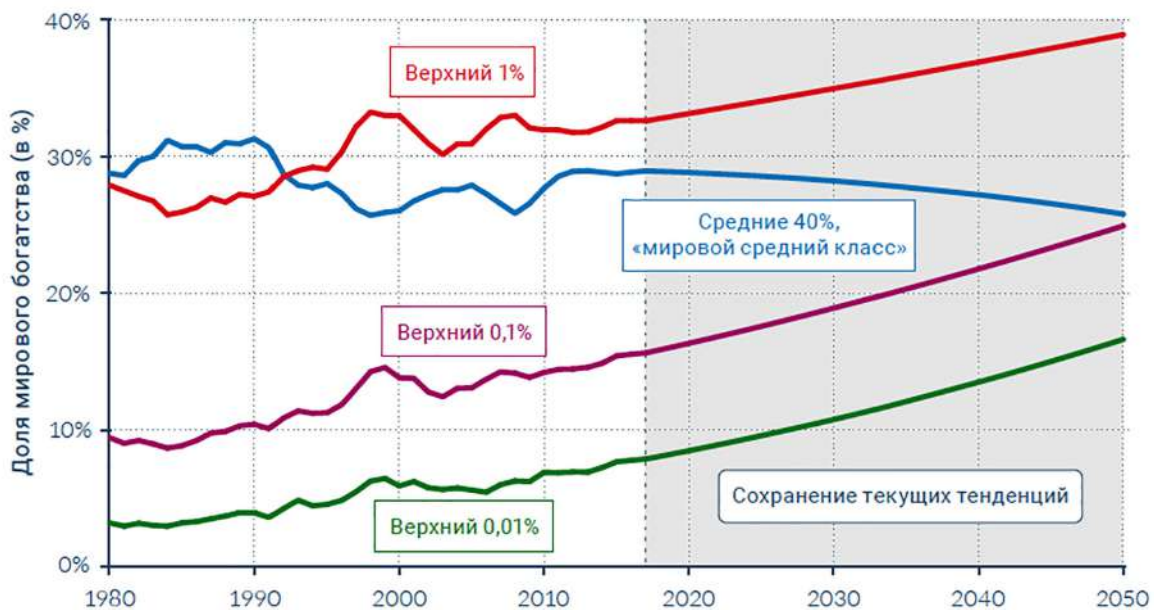

Рис. 1. Скорочення долі світового середнього класу, 1980–2050 рр.
Джерело: WID.world [6, с. 10]

За даними останніх досліджень доля доходів верхнього, багатшого (1 %) населення складає біля 33 %, при такій же долі всього світового середнього класу (верхні 10–50 %) [6, с. 14], біднішій частині населення (нижні 50 %) залишається менше 10 % [6, с. 10]. За прогнозами, при продовженні тенденції нерівність буде тільки збільшуватись — до 2050 року найбагатші верхні 0,1 % населення будуть отримувати стільки ж, скільки весь світовий середній клас (близько 25 %), а верхні 1 % поділять майже 40 % світового багатства (Рис. 1) [6, с. 14]. Досить цікавий факт, що держави з діаметрально протилежною політикою розвитку мають практично однакові показники концентрації благ у багатшій частині. Так, в корумпованій та олігархічній Росії більшу частину національних багатств контролюють чиновники, а в країні класичного капіталізму, США — власники великих корпорацій та фінансових установ (Рис. 2) [6, с. 6].

Щодо України, то як колишня радянська країна, вона так і не позбулася кланово-олігархічного впливу та не сформувала власної соціально-економічної моделі. О. Соскін характеризує її нинішній вигляд, як суміш моделей радянського соціалізму, державно-монополістичного капіталізму під контролем олігархічної еліти та нерозвинутого сегментарного народного капіталізму [7, с. 50]. Хворост Т. В. вказує основні причини низької конкурентоспроможності країни та невтішного стану економіки: неякісна робота інституцій, урядова нестабільність, корупція, високий рівень інфляції, зростання державного боргу [8, с. 148]. Хоча не існує єдиної думки щодо правильного вектору розвитку економіки, вчені сходяться в думці, що більшість проблем виникає через низьку компетентність, високий рівень корупції та узурпації олігархічними кланами органів всіх щаблів державної влади, в результаті чого страждає український народ — за офіційними статистичними даними більша частина населення навіть не має засобів для нормального життя (Табл. 1) [9].

Таблиця 1

Диференціація життєвого рівня населення без урахування частини зони проведення антитерористичної операції

	2014	2015 ²	2016 ²
Чисельність населення із середньодушовими еквівалентними загальними доходами у місяць, нижчими фактичного прожиткового мінімуму:			
млн осіб	6,3	20,2	19,8
у відсотках до загальної чисельності населення	16,7	51,9	51,1
Довідково:			
середньорічний розмір фактичного прожиткового мінімуму (у середньому на одну особу в місяць, грн)	1357,6	2257	2646,4

Джерело: www.ukrstat.gov.ua [9]

Враховуючи неефективність державної соціально-економічної політики у забезпеченні добробуту населення, актуальним стоїть завдання створити механізм економічного розвитку, в якому роль держави не була б такою беззаперечною, а ключову роль у побудові сильної економіки та відповідальність за своє благополуччя взяло б на себе суспільство у формі підприємницької ініціативи та активності.

О. Соскін вважає найбільш підходящою для України модель народного капіталізму, так як вона повністю гармонізує з прагненням українського народу до самовизначення та самореалізації, в основі якої лежить розвиток приватної власності середнім класом, що дасть змогу народу створювати і розпоряджатися національними багатствами та будувати сильну конкурентоспроможну економіку [10]. Вчений доводить дієвість соціально орієнтованої економічної

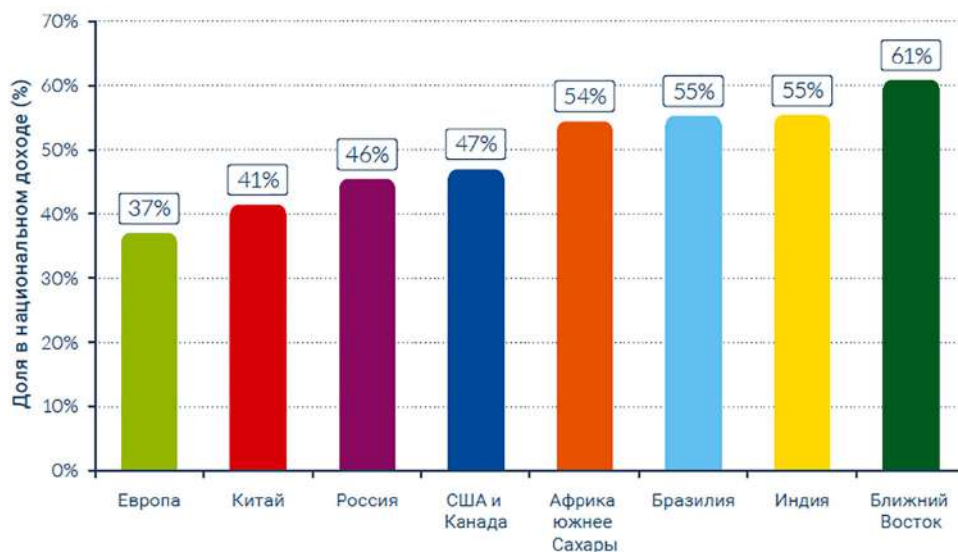

Рис. 2. Доля 10 % найбагатших в національному доході у регіонах світу в 2016 році
Джерело: WID.world [6, с. 16]

моделі на прикладі країн з високим рівнем життя населення — Норвегія, Швейцарія, Данія, Швеція, Австрія та ін. [11, с. 20]. На нашу думку, аргументи вченого на користь даної моделі досить вагомі, тому основні принципи нової справедливої та ефективної соціально-економічної моделі можуть бути тотожні принципам моделі народного капіталізму.

Формулювання цілей статті. Визначити основні завдання для створення справедливої та ефективної саморегулюючої соціально-економічної моделі, побудувати функціональну систему взаємодії її учасників, виділити роль українського суспільства у її формуванні.

Вклад основного матеріалу дослідження. Справедлива і ефективна економічна система — це коли фінансове благополуччя людини залежить від кількості праці та зусиль, вкладених ним у розвиток суспільства, а організаційна структура підприємства або об'єднання підприємств, в якій він працює, виділяється інноваційністю, ефективністю та оптимальністю управління бізнес-процесами та всіма видами ресурсів, функціонуюча на принципах партнерства та взаємодопомоги.

Для створення справедливої та ефективної моделі потрібно забезпечити виконання обох складових — ефективності та справедливості. Враховуючи послідовність соціально-економічних процесів, для формування ідеології справедливої соціальної моделі необхідно в першу чергу створити умови для економічного розвитку. Для цього звернемося до однієї з значущих теорій в економічній історії людства — теорію економічного розвитку Кейнса та мультиплікатора Кейнса. За теорією, зріст економічного розвитку та приріст зайнятості пропорційний збільшенню інвестицій у її розвиток [12, с. 298].

Тому побудувавши механізм ефективного залучення та використання капіталу маємо можливість для фінансування проектів підприємницького розвитку. Цим механізмом в нашій системі мають стати інноваційно орієнтовані об'єднання — таке об'єднання підприємств, які займаються проектуванням, розробкою та впровадженням інноваційної продукції або послуг, а їх організаційна структура виділяється ефективністю та оптимальністю управління всіма видами ресурсів [13; 14, с. 36]. Світова практика доводить, що об'єднані підприємства дають більший економічний ефект, більш привабливі для інвесторів та мають більше шансів у залученні інвестицій та впровадженні інновацій [15, с. 192].

Справедливу складову пропонуємо будувати виходячи з економічної, в якості стимулювання народу на продуктивну працю, коли благополуччя на пряму залежить від трудового вкладу та продуктивності роботи у формі спільного підприємництва. Це є одним із основних принципів моделі народного капіталізму, де працівники одержують винагороду у вигляді акцій компаній, в яких вони працюють.

На залученні інвестицій та отриманні справедливої винагороди за працю працівниками функції побудованої моделі не обмежуються. Збільшення

рівня доходів спонукає на збільшення споживчої активності та рівня заощаджень. Враховуючи те, що збільшення споживання підвищує прибутковість підприємств, підвищується не тільки рівень ВВП, а й винагорода за працю, так як вона, згідно мотиваційної політики, залежить від прибутковості підприємства. Отримуємо взаємозалежну систему, в якій винагорода за працю, завдяки споживчій активності, збільшується циклічно та багаторазово: підвищення трудового вкладу — збільшення винагороди за працю — підвищення споживчої активності — підвищення прибутковості підприємств і наступний цикл повторюється зі збільшеною винагородою за працю, так як прибуток підприємства збільшився вже не тільки від підвищення продуктивності, а й від збільшення прибутку від приросту попиту (Рис. 3).

Але Кейнс стверджує, що споживча активність підвищується непропорційно підвищенню рівня доходів, значна частка переходить у заощадження, що могло б стати проблемою в розвитку економіки [13, с. 165].

По цій причині, в нашій системі передбачено мотивування населення і до інвестиційної активності. Ні для кого не секрет, що раціональна людина вибираючи між безцільним неприбутковим збереженням коштів та інвестуванням в добре сплановану, низько ризикову та прибуткову, якою являється приведена модель, зробить перевагу на користь другого варіанту. Тим паче, що інвестиції спрямовуються на інноваційні проекти підприємств, на яких вона працює, реалізація яких підвищує конкурентоспроможність на глобальному ринку та рівень прибутків що, як ми вже визначили, впливає на винагороду працівників.

Отже, маємо систему здатну до самофінансування, де в основі розвитку лежить вкладена праця людини (Рис. 4).

Збільшення доходів населення призводить до збільшення попиту, що в наслідку, спроможне активізувати виробничі можливості, зменшити безробіття та сприяє загальному економічному зростанню [13, с. 165]. Окрім попиту підвищується і інвестиційна активність населення. Досвід розвинених країн свідчить, що інвестиційна активність населення доповнює венчурний капітал країни на 30–40 %, а венчурний капітал, завдяки впровадженню інновацій, дає поштовх для розвитку економіки та збільшення рівня ВВП [16].

Як і в Кейнсіанській економічній моделі, в запропонованій системі, окрім вкладеної праці, основним предметом для підвищення економічного розвитку та рівня національного доходу являються інвестиції. Але на відміну від першої, роль регулятора і стимулятора інвестиційної активності має виконувати не держава, наприклад, встановленням процентних ставок по депозитам, а самі інноваційно орієнтовані об'єднання підприємств завдяки своїй продуктивності та прибутковості, що є найважливішим критерієм для інвесторів.

Фундаментальне завдання запропонованої моделі — створення суспільством соціальних благ для забезпечення свого добробуту, а не створення грошей заради грошей, як це відбувається зараз. У концепції соціальних інновацій ключову роль відіграють нові інститути і практики просування відповідального і сталого розвитку співтовариств, а також структур демократичного управління [17]. Тому задля реалізації цих принципів необхідне впровадження мотиваційної політики на заохочення підприємств у підвищенні соціальної відповідальності та веденні соціального підприємництва. Соціальне підприємництво — інноваційний вид діяльності у формі прибуткових чи неприбуткових організацій, завданням яких є створення вимірюваної соціальної цінності [18, с. 2]. У межах інноваційно-інвестиційної системи це можливо зробити у формі додаткових інвестицій, та пріоритетними при фінансуванні робити саме соціальні підприємства.

Найяскравішим прикладом у веденні інноваційного соціального підприємства, орієнтованого на потреби споживачів та своїх робітників, за всю історію людства був Генрі Форд, який поряд з основною промисловою метою — виготовлення надійної і доступної продукції, ставив ще одну, соціальну — знищення бідності та підвищення рівня життя. Генрі Форд своїм прикладом довів, що головним у підприємстві є не погоня за прибутком, а задоволення потреб споживачів та робітників, виходячи з їх можливостей. Незважаючи на величезну критику щодо його нестан-

дартних підходів ведення справ, він побудував бізнес міжнародних масштабів з надійним та доступним продуктом, задоволеними клієнтами і забезпеченим персоналом [19]. Досягнуто це було завдяки слідуванню декільком аспектам, на які необхідно орієнтуватись і сучасним підприємствам: інноваційна діяльність та створення нових продуктів з орієнтацією на споживача, впровадження організаційно-управлінських інновацій та соціальна відповідальність.

Таким чином, завдяки підприємницькій ініціативі та активності створюється соціальній бізнес прибуткових підприємств, працівники яких, окрім заробітної плати, отримують винагороду за свій трудовий вклад, у вигляді частки в компанії і фактично стають співвласниками. Такий підхід являється кращим мотиватором у підвищенні продуктивності праці та інвестиційної активності населення, адже трудовий та фінансовий ресурс люди практично вкладають самі в себе. Згуртованість та співпраця підприємців у формі інноваційно орієнтованих об'єднань підприємств та перерозподіл прибутку всередині об'єднання, забезпечує масштабованість системи, яка спонукає населення до споживчої активності — витрачаючи кошти на продукцію або послугу будь-якого підприємства в об'єднанні, люди по суті лишають кошти в середині системи, які в подальшому вплинуть на підвищення дивідендів всіх працівників спільної діяльності. Як бачимо, модель враховує масштабованість в умовах прискореної глобалізації і стимулює до росту основні важелі розвитку будь-якої

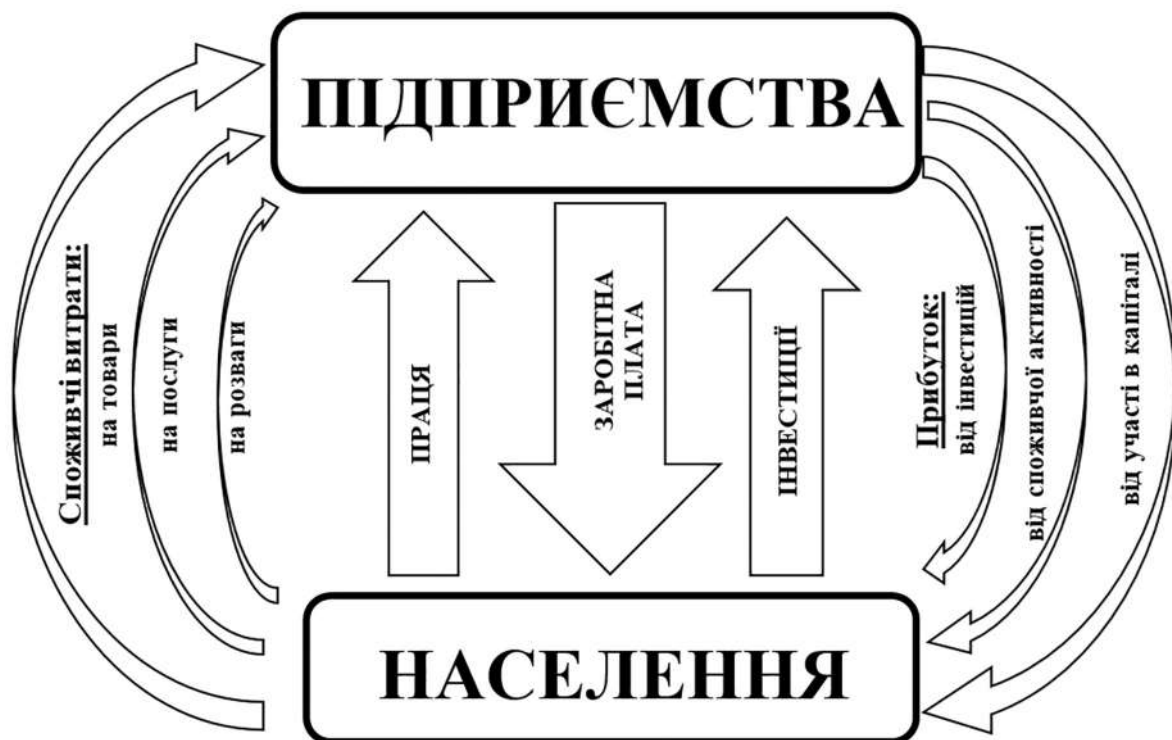

Рис. 3. Циклічність збільшення доходу населення в умовах нової соціально-економічної моделі
Джерело: розробка автора

соціально-економічної моделі: продуктивність праці, інвестиційну та споживчу активність населення.

Запропонована система, з використанням креативного підходу у вирішенні наявних проблем, відповідає базисним засадам економічної моделі народного капіталізму, де розвиток економіки відбувається на основі ринкового саморегулювання з обмеженим втручанням держави у розвиток приватного сектора та сприяє реалізації основних її принципів: усунення умов розвитку державної та олігархічної монополії, надання громадянам більшого спектра свобод, впровадження інноваційно-інвестиційної політики розвитку економіки, формування сильного підприємницького середнього класу — рушія в розбудові економіки, створення сприятливих умов для підприємництва, інституціональний розвиток взаємодії підприємців, скорочення рівня тіньової економіки, раціоналізація кадрової політики та підготовка кваліфікованих управлінських фахівців в управлінні підприємствами, державою та всією економікою.

Система вирішує ряд проблем:

1. Створюється справедлива система винагороди за працю.
2. Підвищується інноваційна активність.
3. Підвищується конкурентоспроможність та рентабельність підприємств.
4. Збільшуються можливості для залучення інвестицій.
5. Підвищується рівень зайнятості населення.

6. Збільшується добробут населення.

7. Підвищується споживча та інвестиційна активність населення.

8. Підвищується ВВП, ВНП та рівень розвитку країни.

В теперішніх умовах прискорених процесів глобалізації та трансформації організації соціально-економічних світових спільнот суспільство має враховувати та використовувати сучасні реалії перехідної економіки та швидко адаптуватися під них. Враховуючи те, що у створенні системи основна роль відведена суспільству у вигляді підприємницької активності, то для її функціонування необхідно сформувати саморегулюючий механізм інноваційно орієнтованих підприємств з відповідною оргструктурою. В результаті створюються всі необхідні умови для досягнення цілей системи спільного підприємництва та соціальної справедливості — будується сприятлива мотиваційна політика, інноваційний клімат, ефективний інноваційний менеджмент, налагоджена фінансова, матеріальна та інформаційна логістика, саморегулююча система на основі новітніх децентралізованих технологій та ін.

В українського суспільства історично сформувалась здатність до самоорганізації, що сприятиме розбудові новій соціально-економічній системі на основі підприємницької активності. Так, за останні роки в Україні спостерігається значне збільшення кількості соціальних підприємств та громадських

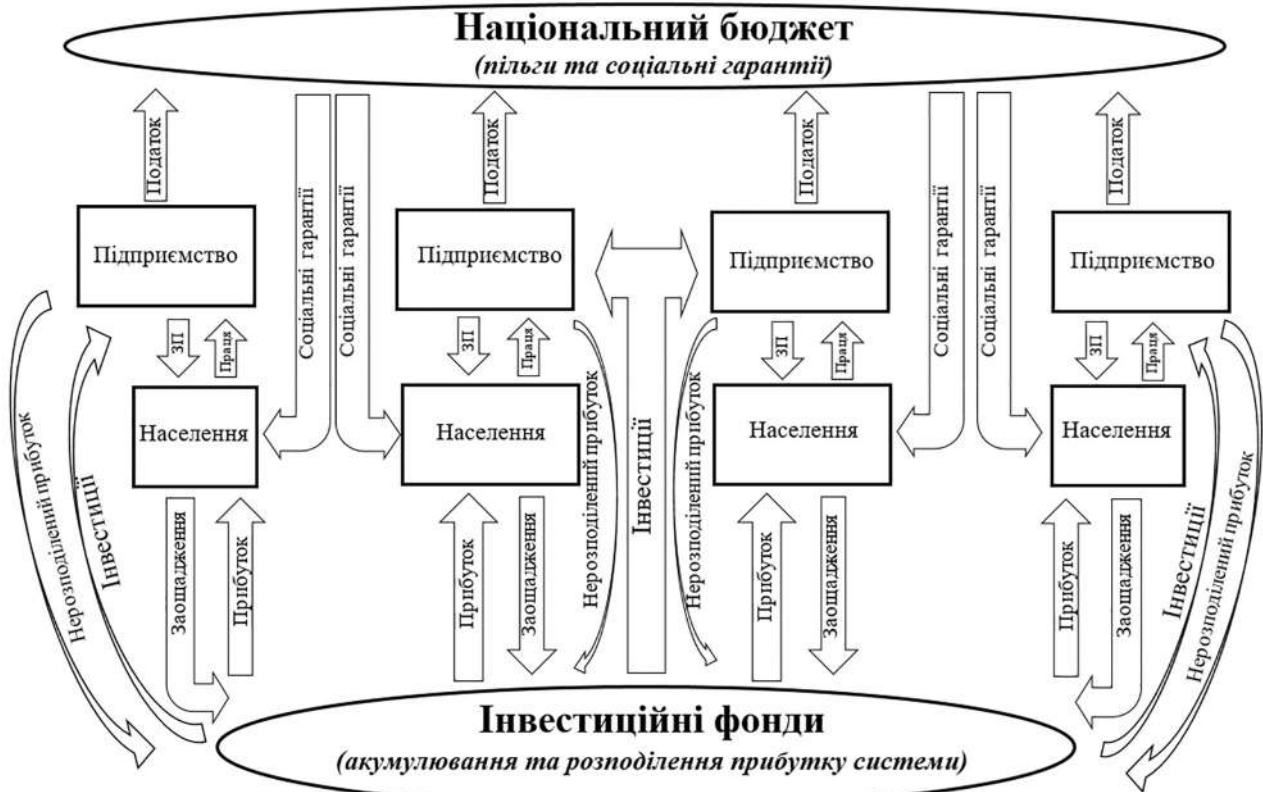

Рис. 4. Система спільного підприємництва та соціальної справедливості (СПСС)

Джерело: розробка автора

організацій, орієнтованих, в першу чергу, на вирішення соціальних проблем. Це пояснюється не тільки складними соціально-економічними та політичними умовами, а й зростанням рівня самосвідомості суспільства [20, с. 61]. Окрім багатого досвіду в історії розвитку демократичних соціально-економічних систем та високого темпу еволюції самосвідомості населення, варто також виділити й інші позитивні фактори для створення нової соціально-економічної системи в Україні: вигідне географічне розташування, багатство природних ресурсів, сприятливі погодні умови, перспективні ключові сільськогосподарська та промислова сфери діяльності, розвинений ІТ сектор, потужний споживчий ринок, високий рівень освіти населення та кваліфікації працівників, великий науковий потенціал, низькі витрати на заробітну плату, низький рівень конкуренції та ін. Отже, маємо всі умови, перейнявши ініціативу, будувати свою соціально-економічну модель у формі спільного підприємництва на засадах рівності та партнерства і на своєму прикладі започаткувати зміни у світовому суспільстві.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Сучасні процеси трансформації організації соціально-економічних

відносин та еволюція людської самосвідомості дають підґрунтя для створення справедливої та ефективної соціально-економічної системи, де основну роль у її розвитку грає кожна людина у формі підприємницької активності, а найціннішим і затребуваним інструментом виступає праця. Завдяки децентралізованому принципу функціонування системи мінімізується ризик узурпації влади, розкрадання накопиченого національного багатства, розвитку корупції та інших негативних факторів. В запропонованій системі рівень економічного розвитку напряму залежить від вкладеної праці народу.

Багатовіковий досвід боротьби і прагнення в побудові демократичного суспільства, теперішні перспективи України, тенденції глобалізації світової економіки та можливості технологічного розвитку створюють умови для утворення ефективної та справедливої соціально-економічної моделі на демократичних засадах рівності та партнерства і стати прикладом для всього світового товариства.

Для формування системи необхідно побудувати інноваційну оргструктуру об'єднаних підприємств з ефективним менеджментом і системою формування венчурного капіталу — основу працездатності всього соціально-економічного механізму, що і буде метою подальших досліджень.

Література

1. Джавадова С. А. Европейская социальная модель в новом социальном измерении / С. А. Джавадова, В. Д. Гончарова // Экономический журнал. — 2009. — № 2 (16). — С. 143–150.
2. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн; пер. с англ. П. М. Кудюкина; под ред. Б. Ю. Кагарлицкого. — СПб.: Университетская книга, 2001. — 416 с.
3. Музичук І. В. Класифікація моделей соціальної економіки / І. В. Музичук // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Економічні науки. Випуск 7. — 2013. — С. 30–36.
4. Пак Н. Т. Основні ознаки національної економіки доби української держави (1648–1657) / Н. Т. Пак, Е. І. Коштишин // Науковий погляд. — м. Львів. — 22 с.
5. Международная организация труда. Заработная плата в мире в 2016–2017 г. Неравенство в оплате труда на предприятиях / Группа технической поддержки по вопросам достойного труда и Бюро МОТ для стран Восточной Европы и Центральной Азии. — Москва: МОТ, 2017. — 139 с.
6. Chancel L. Доклад о неравенстве в мире 2018 / L. Chancel, T. Blanchet, R. Clarke, L. Czajka, L. Est vez-Bauluz, A. Gethin, W. Leenders // Лаборатория неравенства в мире. — 2017. — 20 с.
7. Соскін О. Визначення національної економічної моделі України: порівняльний аналіз можливих альтернатив / О. Соскін // Актуальні проблеми економіки. — № 1(103). — 2010. — С. 47–55.
8. Хворост Т. В. Стан конкурентоспроможності національної економіки України / Т. В. Хворост // Економіка і суспільство. Випуск 10. — 2017. — С. 145–148.
9. Диференціація життєвого рівня населення [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/gdvdg_rik/dvdg_u/duferen2010_u.htm.
10. Соскін О. Модель народного капіталізму і національні економічні інтереси України / О. Соскін // Економічний часопис. — № 11–12. — 1998. — С. 6–9.
11. Соскін О. І. Модель народного капіталізму: стійкість і адаптивність до будь-яких викликів (на прикладі Австрії) / О. І. Соскін // Актуальні проблеми економіки. — № 6. — 2012. — С. 16–29.
12. Сібірякова О. О. Поняття мультиплікатора та мультиплікативного зв'язку в економічній та соціальній теорії / О. О. Сібірякова // Вісник ХДАК. Випуск 50. — 2017. — С. 296–306.
13. Руденко М. В. Джон Мейнард Кейнс та його, «Загальна теорія зайнятості, відсотка та грошей» / М. В. Руденко, Н. С. Жижко // Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського. Випуск 1. — 2008. — С. 163–166.
14. Кришовський В. Л. Інноваційно орієнтовані корпоративні об'єднання / В. Л. Кришовський, А. І. Білик // Збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Стратегічно-інноваційний розвиток суб'єктів економічної системи в умовах глобалізації». Кременчук, КрНУ, 2017. — С. 33–36.

15. Кришовський В. Л. Інноваційна діяльність підприємств України та проблеми фінансування / В. Л. Кришовський, А. І. Білик // *Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання управління сталим розвитком у сучасному суспільстві: проблеми та перспективи»*, Кременчук, КрНУ, 2017. — С. 191–193.

16. Пилипенко Б. Г. Венчурний капітал як джерело фінансування інноваційних процесів / Б. Г. Пилипенко // *Університет банківської справи: Київ, 2015. — 273 с.*

17. Иванов В. Н. Инновационные социальные технологии государственного и муниципального управления / В. Н. Иванов, В. И. Патрушев. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. — 327 с.

18. Сотула О. В. Соціальне підприємництво як інноваційна модель розвитку економіки / О. В. Сотула // *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» — 2013 р. — 3 с.* Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1988>

19. Форд Г. Моє життя та робота. Пер. з англійської Уляни Джаман / Г. Форд — К.: Наш Формат, 2015. — 384 с.

20. Свинчук А. А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А. А., Корнецький А. О., Гончарова М. А., Назарук В. Я., Гусак Н. Є., Туманова А. А. — К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 — 188 с.

References

1. Dzhavadova S. A. Yevropeyskaya sotsialnaya model v novom sotsialnom izmerenii / S. A. Dzhavadova, V. D. Goncharova // *Ekonomicheskii zhurnal. — 2009. — № 2 (16). — S. 143–150.* 2. Vallerstajn I. Analiz mirovykh sistem i situatsiya v sovremennom mire / I. Vallerstajn; per. s angl. P. M. Kudyukina; pod red. B. Yu. Kagarlitskogo. — SPb.: Universitetskaya kniga, 2001. — 416 s.

3. Muzychuk I. V. Klasyfikacija modelej socialnoji ekonomiky / I. V. Muzychuk // *Visnyk Kam'janecj-Podiljskogohe nacionalnogho universytetu imeni Ivana Oghijenka: Ekonomichni nauky. Vypusk 7. — 2013. — S. 30–36.*

4. Pak N. T. Osnovni oznaky nacionalnoji ekonomiky doby ukrajinskoji derzhavy (1648–1657) / N. T. Pak, E. I. Kostyshyn // *Zhurnal «Naukovyj pohljad». — m. Ljviv. — 22 s.*

5. Mezhdunarodnaya organizatsiya truda. Zarabotnaya plata v mire v 2016–2017 g. Neravenstvo v oplate truda na predpriyatiyakh / Gruppya tekhnicheskoy podderzhki po voprosam dostoydnogo truda i Byuro MOT dlya stran Vostochnoy Yevropy i Tsentralnoy Azii. — Moskva: MOT, 2017. — 139 s.

6. Chancel L. Doklad o neravenstve v mire 2018 / L. Chancel, T. Blanchet, R. Clarke, L. Czajka, L. Est vez-Bauluz, A. Gethin, W. Leenders // *Laboratoriya neravenstva v mire — 2017. — 20 s.*

7. Soskin O. Vyznachennja nacionalnoji ekonomichnoji modeli Ukrainy: porivnjalnij analiz mozhlyvykh aljternatyv / O. Soskin // *Aktualjni problemy ekonomiky. — #1(103). — 2010. — S. 47–55.*

8. Khvorost T. V. Stan konkurentospromozhnosti nacionalnoji ekonomiky Ukrainy / T. V. Khvorost // *Ekonomika i suspiljstvo. Vypusk 10. — 2017. — S. 145–148.*

9. Dyferenciacija zhyttjevogho rivnja naselennja [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/gdvdg_rik/dvdg_u/duferen2010_u.htm.

10. Soskin O. Modelj narodnogho kapitalizmu i nacionalni ekonomichni interesy Ukrainy / O. Soskin // *Ekonomichnyj chasopys. — # 11–12. — 1998. — S. 6–9.*

11. Soskin O. I. Modelj narodnogho kapitalizmu: stijkistj i adaptivnistj do budj-jakykh vyklykiv (na prykladi Avstriji) / O. I. Soskin // *Aktualjni problemy ekonomiky. — # 6. — 2012. — S. 16–29.*

12. Sibirjakova O. O. Ponjattja muljtyplikatora ta muljtyplikatyvnogho zv'jazku v ekonomichnij ta socialnij teoriyakh / O. O. Sibirjakova // *Visnyk KhDAK. Vypusk 50. — 2017. — S. 296–306.*

13. Rudenko M. V. Dzhon Mejnard Kejns ta jogho «Zagaljna teoriya zajnatosti, vidsotka ta ghroshej» / M. V. Rudenko, N. S. Zhyzhko // *Visnyk KDPU imeni Mykhajla Ostroghradsjkogho. Vypusk 1. — 2008. — S. 163–166.*

14. Kryshovskij V. L. Innovacijno orijentovani korporativni ob'jednannja / V. L. Kryshovskij, A. I. Bilyk // *Zbirnyk tez II Mizhnarodniji naukovopraktychnoji internet-konferenciji «Strategichno-innovacijnyj rozvytok sub'ektiv ekonomichnoji systemy v umovakh ghlobalizaciji»*. Kremenchuk, KrNU, 2017. — S. 33–36.

15. Kryshovskij V. L. Innovacijna dijalnistj pidprijemstv Ukrainy ta problemy finansuvannja / V. L. Kryshovskij, A. I. Bilyk // *Materialy VII mizhnarodniji naukovopraktychnoji konferenciji «Aktualjni pytannja upravlinnja stalym rozvytkom u suchasnomu suspiljstvi: problemy ta perspektyvy»*, Kremenchuk, — 2017. — S. 191–193.

16. Pylypenko B. Gh. Venchurnyj kapital jak dzhерelo finansuvannja innovacijnykh procesiv / B. Gh. Pylypenko // *Universytet bankivskojji spravy: Kyjiv, 2015. — 273 s.*

17. Ivanov V. N. Innovatsionnye sotsialnye tekhnologii gosudarstvennogo i munitsipalnogo upravleniya / V. N. Ivanov, V. I. Patrushev. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. — 327 с.

18. Sotula O. V. Socialjne pidprijemnyctvo jak innovacijna modelj rozvytku ekonomiky / O. V. Sotula // *Elektronne naukovе fakhove vydannja «Efektyvna ekonomika» — 2013 r. — 3 s.* Rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1988>

19. Ford Gh. Moje zhyttja ta робота. Пер. з анghlijskoji Uljany Dzhaman / Gh. Ford — К.: Nash Format, 2015. — 384 с.

20. Svynchuk A. A. Socialjne pidprijemnyctvo: vid ideji do suspiljnykh zmin. Posibnyk / Svynchuk A. A., Korneckij A. O., Ghoncharova M. A., Nazaruk V. Ja., Ghusak N. Je., Tumanova A. A. — К: ТОВ «PIDPRYJEMSTVO «VI EN EJ», 2017. — 188 с.